

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ - ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

A) ΔΕΥΤΕΡΟΚΛΙΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

1. Σε us-a-um

Θετικός Βαθμός: *immensus-a-um*

Συγκριτικός βαθμός: *immensior-ior-ius*

Υπερθετικός Βαθμός: *immensissimus-a-um*

2. Σε er-era-erum (μη συγκοπτόμενα)

Θετικός Βαθμός: *liber-libera-liberum*

Συγκριτικός Βαθμός: *liberior-ior-ius*

Υπερθετικός Βαθμός: *liberrimus-a-um*

3. Σε -er-ra-um (συγκοπτόμενα)

Θετικός Βαθμός: *pulcher-pulchra-pulchrum*

Συγκριτικός Βαθμός: *pulchrior-ior-ius*

Υπερθετικός Βαθμός: *pulcherrimus-a-um*

B) ΤΡΙΤΟΚΛΙΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

1. Σε is-is-e

Θετικός βαθμός: *brevis-is-e*

Συγκριτικός Βαθμός: *brevior-ior-ius*

Υπερθετικός Βαθμός: *brevissimus-a-um*

2. Σε x-x-x

Θετικός Βαθμός: *felix-x-x*

Συγκριτικός Βαθμός: *felicior-ior-ius*

Υπερθετικός Βαθμός: *felicissimus-a-um*

3. Σε er-is-e

Θετικός Βαθμός: celer-celeris-celere

Συγκριτικός Βαθμός: celerior-ior-ius

Υπερθετικός Βαθμός: celerrimus-a-um

4. Σε er-is-e (συγκοπτόμενα)

Θετικός Βαθμός: acer-acris-acre

Συγκριτικός Βαθμός: acrior-ior-ius

Υπερθετικός Βαθμός: acerrimus-a-um

5. Σε ns-ns-ns

Θετικός Βαθμός: ingens-ns-ns

Συγκριτικός Βαθμός: ingentior-ior-ius

Υπερθετικός Βαθμός: ingentissimus-a-um

☞ Τα τριτόκλιτα επίθετα σχηματίζουν την Αφαιρετική Ενικού σε -i, τη Γενική Πληθυντικού σε -ium και την Ονομαστική, Αιτιατική, Κλητική του ουδετέρου σε -ia. Κατ'έξαιρηση, τα επίθετα senex, inops σχηματίζουν τη Γενική Πληθυντικού σε -um (senum, inopum).

☞ **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τα επίθετα συγκριτικού βαθμού, τα οποία κλίνονται όπως όλα τα τριτόκλιτα ουσιαστικά (αφαιρετική Ενικού σε -e, Γενική Πληθυντικού σε -um και την Ονομαστική, Αιτιατική, Κλητική, του ουδετέρου σε -a).

Γ) ΑΝΩΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

1. Τα επίθετα σε -malus, -volus, -dicus, -ficus, σχηματίζουν παραθετικά ως εξής:

Συγκριτικός Βαθμός: -entior, -entior, -entius

Υπερθετικός Βαθμός: -entissimus, -entissima, -entissimum

(πχ benevolens-ns-ns - benevolentior-ior-ius - benevolentissimus-a-um)

2. Τα επίθετα **facilis**, **difficilis**, **similis**, **dissimilis**, **humilis** (=ταπεινός), **gracilis** (=ισχνός) σχηματίζουν τον Υπερθετικό Βαθμό σε **-llimus**.

- **facilis** ⇒ **facilior-ius-ius** - **facillimus-a-um**
- **similis** ⇒ **similior-ior-ius** - **simillimus-a-um**

3. Τα παρακάτω επίθετα σχηματίζουν ανώμαλα παραθετικά:

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
bonus-a-um	melior-ior-ius	optimus-a-um
parvus-a-um	minor-or-us	minimus-a-um
magnus-a-um	maior-ior-ius	maximus-a-um
malus-a-um	peior-ior-ius	pessimus-a-um
multus-a-um	plus-plus- plus* (γεν:pluris)	plurimus-a-um
exterus-a-um	exterior-ior-ius	extremus-a-um extimus-a-um
inferus-a-um	inferior-ior-ius	infimus-a-um imus-a-imum
superus-a-um	superior-ior-ius	supremus-a-um summus-a-um
posterus-a-um	posterior-ior-ius	postremus-a-um postumus-a-um

* Ο τύπος plus σχηματίζει κατά παράβαση του κανόνα Γενική Πληθυντικού σε **-ium**.

Δ) ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

1. Δεν έχουν παραθετικά όσα δηλώνουν **ύλη** (aureus), **τόπο** (marinus), **χρόνο** (nocturnus), **καταγωγή ή συγγένεια** (paternus, Romanus), **κάτι το απόλυτο** (mortalis).
2. Δεν έχουν Θετικό Βαθμό παραθετικά που σχηματίστηκαν από προθέσεις και επιρρήματα.

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
(intra ⇒ εντός)	interior-ior-ius	intimus-a-um
(prae ⇒ εμπρός)	prior-ior-ius	primus-a-um
(prope ⇒ κοντά)	propior-ior-ius	proximus-a-um
(ultra ⇒ πέρα)	ulterior-ior-ius	ultimus-a-um

3. Δεν έχουν Συγκριτικό Βαθμό (δανείζονται, όμως, από άλλα):

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
novus-a-um	recentior-ior-ius	novissimus-a-um
sacer-sacra-sacrum	sanctior-ior-ius	sanctissimus-a-um
vetus-a-um	vetustior-ior-ius	veterrimus-a-um

4. Δεν έχουν Υπερθετικό Βαθμό:

ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
alacer	alacrior	

iuvenis	iuvenior	
senex	senior	

5. Σχηματίζουν περιφραστικά παραθετικά όσα πριν την κατάληξη -us έχουν φωνήεν.

πχ vacuus ⇒ magis vacuus - maxime vacuus

👉 ΠΡΟΣΟΧΗ! Όσα λήγουν σε -quus σχηματίζουν κανονικά τα παραθετικά τους: antiquus-antiquior-antiquissimus.

Ε) ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

Ο **Συγκριτικός Βαθμός** των επιρρημάτων που παράγονται από επίθετα είναι η **Αιτιατική Ενικού** του ουδέτερου Συγκριτικού Βαθμού. Ο **Υπερθετικός** σχηματίζεται από το **θέμα του Υπερθετικού** του επιθέτου με την κατάληξη -e.

1. Όσα επιρρήματα προέρχονται από δευτερόκλιτα επίθετα σχηματίζουν Θετικό Βαθμό με κατάληξη -e.

	ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
rectus-a-um	recte	rectius	rectissime
liber-a-um	libere	liberius	liberrime
niger-nigra-nigrum	nigre (όχι nigere)	nigrius	nigerrime

2. Όσα επιρρήματα προέρχονται από τριτόκλιτα επίθετα σχηματίζουν Θετικό Βαθμό με κατάληξη -iter.

	ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
gravis-is-e	graviter	gravius	gravissime
felix-x-x	feliciter	felicius	felicissime
celer-is-e	celeriter	celerius	celerrime

☞ **ingens-ns-ns** ⇒ **ingent**er - ingentius - ingentissime (όχι ingentiter)

3. Ανώμαλα επιρρήματα:

	ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
magnus	magnopere (και magno opere)	magis	maxime
bonus	bene	melius	optime
multus	multum	plus	plurimum
parvus	paulum/non multum	minus	minime
malus	male	peius	pessime
facilis-is-e	facile (όχι faciliter)	facilius	facillime
	saepe	saepius	saepissime
	diu	diutius	diutissime
	satis	satius	
	prae (=προ)	prius	primum/primo

	ultra (=πέρα)	ulterius	ultime
	prope	propius	proxime